

Naročnina mesečno
23 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2966, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Anglikanska enciklika

Dne 15. avgusta se je končal koncil anglikanskih škofov, po številu 307., ki so od 1. avgusta naprej zborovali v Lambeth palači canterburyških (kantrberskih) nadškofov v Londonu. Koncil se je zaključil s spomenico in z resolucijami, oboje redigirano v 75 členih. Koncila se je udeležil po nalogu ekumenskega patrijarha v Carigradu patrijarh v Aleksandriji, starokatoliški nadškof v Utrehtu, švedski škof v Lundu, zastopnik finske cerkve in nekaj nepoblaščenih zastopnikov (škof Turian) armenske, asirske in vzhodne sirske cerkve.

Pri presojanju važnosti škofijske konference v Lambethu ne igra nobene vloge vprašanje, kakšno predstavlja anglikanska cerkev v okviru Anglije in njenih dominijonov. Trenutno predstavlja v deželah, nad katerimi vlada britanski kralj, edino oficijelno priznano državno veroizpoved in državno cerkev. Njeni sklepi se morajo zato študirati iz tega posebnega vidika, ker predstavljajo avtorizirano izjavo cerkvenih predstojnikov o nalogah, ki jih ima vršiti v zasebnem in javnem življenju vera, katero zastopajo.

Pri tem je značilno, da je enciklika zapustila strogo ločene meje, kjer se je do sedaj udeleževala anglikanska cerkev, kot recimo razlaga liturgije in redkih, v svojem katekizmu zabeleženih verskih resnic (Book of Common Prayer) in je jasno stopila v življenje ter podala definitivne smernice v važnih socialnih vprašanjih, katere smatra za temelj, na katerem, sloni država in katerih se mora tako posameznik kakor država držati, ako želita, prvi samega sebe ohraniti na etični in krščanski, druga pa vršiti svojo kulturno misijo. To pomeni, da so anglikanski škofje v teku svojih pogovorov spoznali, da ni prav, če se cerkev in njeno delo omejuje na izključno verski teren, ampak da morajo vestno zasledovati vse pojave v socialnem udejstvovanju vernika, tako da bo cerkev mogla eventualne zablude ozdraviti ob korenini in ne samo poskušati svojo rešilno moč nad posledicami zla, katerega ni preprečila.

Kot prva naloga, katero enciklika nalaga svojim vernikom, je, da morajo v javnosti brez vsakega strahu in tudi brez vsakega ozira na morebitne neugodnosti svojo vero priznati. Prizna se pa na zunanji verski pripadnosti s tem, da vsak posameznik vernik javno izpolnjuje svoje dolžnosti. To je sicer vprašanje značajno. Vendar se je spričo pešanja značajnosti in spričo nekega utilitarističnega pojmovanja verske pripadnosti pokazala potreba, da se ta fundamentalna naloga v krščanstvu posebej podčrta. Zunanemu priznanju, ki včasih povleče za seboj dejanske nepravilnosti, ki včasih nalaga tudi težke žrtve, mora seveda odgovarjati brezkompromisno notranje pripravljenost. Versko življenje mora biti torej fundirano v spoznanju verskih resnic samih in ne na kakšnih minljivih koristih, katere človeški egoizem odene v svojo lastno tolažbo v versko obleko. To je velika konstatacija enciklike in prav nič nočemo zakrivati, da si jo tudi katoličani lahko v popolnem obsegu osvojimo.

Enciklika je posegla v drugem poglavju v organizacijo družine, v svete zakone, ki čuvajo etičnost zakonske zveze, v odgojo mladine, v vprašanje odnosov med socialnimi plastmi. S priznanja vredno duševno višino so škofje načeli in pogumno ter s sveto vzvišenostjo obdelali problem odnosov med obema spoloma. Zablode v tem pogledu so usodepolne za posameznika in za narode. Spričo razkaranja zakonske zveze, torej tudi družinskega življenja, in spričo lahkomišljenosti, ki se je razpasla v vprašanju odnosov med moškim in med ženo izven zakona, mora cerkev z vso energijo uveljaviti evan-geljske resnice o svetosti zakramentalne zveze med moškim in med ženo. Ne država, ne kaka druga organizacija nima moči, da bi preprečila moralne katastrofe, ki so še vedno sledile, kadarkoli se je dovolilo, da se je družina zanemarjala. Škofje — to je za anglikansko cerkev zelo značilno — predpisujejo, da se razporečeni ne smejo po cerkvenih obredih zopet poročiti, dokler je še drugi zakonski del pri življenju. To bi pomenilo, da je anglikanska cerkev, nekoliko strahoma sicer, a vendar sprejela katoliško dogmo o nerazdružljivosti zakona. V pogledu porodne kontrole, kateri enciklika posvečuje 10 členov, popolnoma v nasprotju s poročili, ki smo jih mogli brati v gotovem tisku, škofje sveteno zavrnejo vsako umetno posredovanje in postavijo kot načelo, da se sme zakon narave kontrolirati le z vzdržljivostjo in samozakatevanjem. Žal, da se vsi škofje niso mogli dvigniti do absolutnega priznanja te resnice, ker v enem členu, čeravno plašno in z vsemi varnostnimi pogoji, vendarle v strogo doloženih slučajih dovoljujejo še druga sredstva (other methods), pogojno da se to vrši v luči krščanske vere (in the light of the same Christian principles) in ne iz samoljubnih ali mesenih ali udobnostnih vzrokov (motives of selfishness, luxury, or mere convenience). Ravno v tem prvotnem vprašanju bi moral anglikanski episkopat zavzeti predvsem jasno in precizno stališče, ki ne izključuje nobenega dvoma in nikakih samolastnih razlag. Iz enciklike pa ni razvidno, kaj je po njihovem mnenju dovoljeno in kaj nedovoljeno.

Anglikanski škofje torej reklamirajo zase pravico, da čuvajo svetost družine. Britanska država jim bo hvaležna, da so prevzeli tako visoko moralno — in iz državnega stališča visoko patrijotično nalogo, katere bi država sama ne mogla vršiti, ker ji manjkajo nadnaravna sredstva.

Ker v Angliji v pogledu mladinske vzgoje vlada popolna svoboda in imajo odločati le starši oziroma oni, ki so bili od staršev pooblašeni, enciklika ne govori o vplivu cerkve v šoli, ker je to nepotrebno. Pač pa si pridržijo pravico, da bo od

Posvetovanja se nadaljujejo

Druga ministrska seja na Bledu - Predsednik vlade in min. Demetrovič pri kralju

Bled, 22. avg. p. Danes dopoldne sta bili v apartmanu predsednika vlade v Parkhotelu dve značilni konferenci. Nocoj ob 3 sta prišla iz Zagreba na Bled Karlo Kovačević, bivši podpredsednik bivše HSS in Andrija Berić, župan v Novi Gradiški in bivši član glavnega odbora bivše HSS v spremstvu nekaterih časnika- karjev. Nastanili so se pri ministru Shveglu v »Wilsoniji«. Z brzovlakom je prišel tudi minister dr. Demetrovič in se nastanil v Parkhotelu. Minister dr. Švrljuga je prišel s postaje Bled-jezero in se nastanil v svoji vili »Epos« v Suvoboru.

Okrog 9 dopoldne so obiskali predsednika vlade zastopniki Sokola kraljevine Jugoslavije, ki so prišli iz Ljubljane. V deputaciji so bili starosta Gangl Engelbert, dr. Riko Fux, dr. Pipenbacher starešina ljubljanske župe, Janko Sajevec starešina gorenjske župe, Bogomir Kajzelj starešina ljubljanskega Sokola. Starešine so ostali pri predsedniku vlade Živkoviću do tričetrt na 10. Nato je Engelbert Gangl izjavil, da predsednik vlade kaže izredno zanimanje za sokolstvo. Sokolstvo more računati na vladno podporo, ker deluje popolnoma v smislu ju- lijske deklaracije.

Takoj nato je predsednik vlade sprejel Karla Kovačevića, ki ga je obvestil o razmerah na Hrvaškem, posebno o razpoloženju hrva- tskih kmetov. Tej konferenci sta prisostvovala tudi ministra Uzunović in dr. Srškić. Karlo Kovačević bo zaprosil tudi pri kralju za audienco.

Ob 11 je predsednik vlade sklical drugo

konferenco ministrov, ki so zbrani na Bledu in katere se je udeležila polovica vlade in sicer ministri najvažnejših resorov. Tako se je Parkhotel pretvoril v predsedništvo vlade.

Okrog 11 dopoldne so se zbrali vsi mini- stri. Pri predsedniku vlade so bili ministri Uzunović, dr. Srškić in Demetrovič. Pozneje so prišli z avtomobilom ministri dr. Marinković, dr. Švrljuga, dr. Šibenik in Shvegl. Ta konfe- renca je trajala do 12,10, ko je predsednik vla- de odšel na dvor.

Nj. Vel. kralj je bil dopoldne z avtomobi- lom na izprehodu v daljni okolici Bleda. Okrog 12 se je vrnil v Suvobor in sprejel predsednika vlade v audienco. Nj. Vel. kralj je predsednika vlade obdržal na obedu in dvoru.

Med tem so ministri nadaljevali s konfe- rencami. Ko so bili obveščeni, da se predsednik vlade ne vrne, so se ob tričetrt na 1 razšli.

Na kosilu v »Wilsoniji« pri ministru Shveglu so bili dr. Srškić, dr. Šibenik, Karlo Kovačević in bivši minister Svetislav Popović.

Minister dr. Demetrovič je po konferenci izjavil, da bo ostal na Bledu do nedelje, ko bo obenem z ministrom dr. Šibenikom odšel na agrarno konferenco Srednje in Vzhodne Evrope v Varšavi. Vlada pripisuje tej konferenci velik pomen, ker pošlje tja dva svoja člana. Ministra dr. Demetrovič in dr. Šibenik sta dobila na Bledu za to konferenco posebna navodila.

Glede naših pogajanj z Romunijo za iz- vršitev sinajskega sporazuma je prišel na Bled dr. Porn, ravnatelj romunskega zavoda za po-

speševanje zunanje trgovine, ki je že stopil v zvezo z enakim zavodom pri nas in privilegi- rano izvozniško družbo. Sedaj se pričakuje prihod pomočnika romunskega trgovskega ministra Popesca. V Belgradu se mudi tudi za- stopnik romunskega gospodarstva, ki razprav- lja o vprašanju tranzita in o veterinarski kon- venciji. Šele potem, ko bodo ta pripravljala pogajanja gotova, bosta naša in romunska ko- miteti nadaljevali z izvršitvijo sinajskega spo- razuma.

Kakor smo že poročali, je Madjarska za- branila tranzit našega grozja v Češkoslovaško. Radi tega je sklicana posebna konferenca, na kateri se bo sklepalo o naših ukrepih, če Ma- djarska ne bi umaknila svoje prepovedi. Med tem se je kmetijskemu ministru dr. Šibeniku posrečilo, da po dunajskem poslanstvu napra- vi sporazum za transport našega grozja preko Avstrije, dokler se ne uredi vprašanje tranzita preko Madjarske.

Ob 14,20 se je predsednik vlade vrnil v Parkhotel. Ob petih je bil sprejet pri Nj. Vel. kralju v audienco trgovinski minister dr. De- metrovič, ki je vladarju poročal o poslih svo- jega resora in obenem izročil v podpis zakon o javnih skladiščih.

Dr. Korošec v Belgradu

Belgrad, 22. avg. Minister za gozdove in rud- nike dr. Korošec je davi dospel v Belgrad s po- čitnic, ki jih je prebil pri Mrzlem Studencu v Sloveniji.

Alarmantne vesti o prihodu Otona Habsburškega v Budimpešto

Zagonečne varnostne odredbe budimpeštanske policije — Vtis na Bledu

Budimpešta, 22. avg. as. Danes opoldne se je po vsem mestu razširila govorica, da se je Oton Habsburški vrnil v Budimpešto in da se je nastanil na Eszterhazyjevi cesti v palači bratrance, nadvoj- vode Albrehta, ki se je vrnil iz Brazilije. Rado- vedno občinstvo je kar oblegalo uredništva popo- ldnanskih listov. Kmalu pa se je izkazalo, da so bile govorice popolnoma neresnične. Najbrže so te alar- mantne govorice nastale zaradi tega, ker je legiti- mistični list »Nemzeti Ujsag« popoldne objavil neko pismo, poslano vsem policijskim uradom v državi, da mora policija paziti na vseh cestah na neki avto- mobil, ki se vozi v smeri proti Budimpešti in v katerem se vozi neki 18 letni mladenič in neka dama s pajčolanom, da je treba ta avtomobil usta- viti in potnike odpraviti v Budimpešto. Iz notra- njega ministrstva se glede tega poziva naglašati, da ima policija dolžnost, paziti na vse eventualnosti in posebno stražiti javna poslopja in telefonske cen- trale.

Budimpešta, 22. avg. as. Dasi budimpeštan- ska policija taji, da bi bila verjela govoricam o puči nadvojvode Otona, je budimpeštansko mestno na- čelstvo odredilo obsežne varnostne ukrepe. Od 19. avgusta dalje je bila za vse policijske organe odre- žena permanentna služba. Strogo so bile zastražene

vse telefonske centrale, kolodvori in vsa javna po- slopja. Ustavljen pa je bil na cesti samo en avto- mobil, katerega potniki pa so se takoj izkazali s papirji. Policijske oblasti so izjavile, da so bile varnostne odredbe izdane samo v svrhu zavarovanja miru in javne varnosti in da se bodo zaradi tega vršile tudi še nadalje.

Bled, 22. avg. p. Vest o prihodu Otona Habs- burškega v Budimpešto je izzvala v vladnih krogih na Bledu največjo senzacijo. Ta vest se je razširila na vseh ministri. Čeprav so bile stalne mani- festacije za restavracijo Habsburžanov v Avstriji in Madjarski, vendar je ta vest izzvala največje izne- nadenje. Takoj so bili zasedeni vsi telefoni, da bi iz Belgrada dobili potrditev te vesti.

Današnja naredba madjarskega notranjega mi- nistra oblastem, da se zadrži avtomobil, v katerem se nahaja nek mladenič in neka dama v črnem, se je tolmačila tako, kakor da je madjarska vlada na- sprotna vrnitvi Habsburžanov na prestol. To bi se dalo sklepati iz poslednjih govorov članov madjar- ske vlade. Na drugi strani se zopet veruje, da se Oton Habsburški sigurno ne bi mogel vrniti na Madjarsko brez krepkega naslona v Madjarski. Iz tega izhaja, da bi moglo v Madjarski priti do od- kritega spora med pristaši in nasprotniki Habs- buržanov.

Po 33 letih našli truplo raziskovalca severnega tečaja

Kodanj, 22. avg. as. Posadka norveške rim- ske ladje »Terningen« je včeraj dospel v Trömsö, kjer je sporočila senzacionalno vest, da je neka znanstvena norveška ekspedicija na otoku Sv. Jo- žefa našla trupla švedskega inženjerja Andreeja in njegovih spremljevalcev, ki so leta 1897, hoteli z balonom doseči severni pol. Trupla so bila kljub dolgem času v ledu dobro ohranjena, ter so le- žala blizu Andreevega taborišča 150 m od mor- ske obale. Najprej so našli čoln, potem pa tabo- rišče z Andreevim dnevnikom, ki ima naslov: »Ekspedicija na severni pol 1897«. Cisto blizu pri taborišču je ležalo popolnoma oblečeno in zmrz- njeno telo Andreeja. To ekspedicijo pričakujejo začetkom septembra v Trömsö v Stockholmu vlada nepopisljivo veselje.

Banovine štedi, o

Belgrad, 22. avg. z. Finančni minister je spre- jel vse banovinske načrte proračunov. Obenem je zabeležil, da so se pri posameznih banovinah pojavili veliki prihranki, ki se bodo uporabili kot olajšava državnega proračuna. Sedaj se v finančnem ministrstvu urejajo in kvalificirajo banovinski pro- računi.

sedaj naprej, zato ker je v krščanstvu vedno vladal duh mladosti, stavila svoje upe na mladino, katero bo navduševala za versko življenje, za apostolsko delo, za žrtve, če bodo potrebne, ker je prepričana, da bo mladina vedno rada tam, kjer veje duh po- žrtvovalnosti, in to kljub vsem močnim zaprekam ali nasprotnim strujam (powerful influences or tendencies), ki hočejo nasprotno. Anglikanska cer- kev slovesno zahteva pravico, da vzgaja mladino

Naši izseljenci se vračajo

Belgrad, 22. avg. z. Radi velike brezposelnosti, ki vlada v Ameriki, se veliko število naših izse- ljencev vrača v domovino. Naši uradni organi bodo storili vse potrebne korake in bodo šli našim iz- seljencem v vsakem pogledu na roko. Obenem bodo naši izseljeniški komisarij v Ameriki začeli z ve- liko propagando za vrnitev v domovino.

v duhu krščanstva, in v Angliji bo težko najti koga, ki bi tega klica ne podpiral z radostnim srcem.

To so poglavitne črte iz spomenice lambethške konference: ohraniti družino sveto, objeti mladino in jo posvetiti službi verskih resnic ter navdušiti vse vernike za integralno krščanstvo, brez kompro- misov in brez strahu pred žrtvami. Marsikaj v na- vedenem programu anglikanskih škofov tudi kato- ličani z veseljem podpišemo.

Delo tarifnega odbora

Belgrad, 22. avgusta. z. Danes dopoldne se je nadaljevalo delo tarifnega odbora pod predse- stvom Vaso Jovanovića. Odbor je razpravljal o vseh vprašanjih izvoznih tarifov. Vse želje intere- sentov, kakor tudi predlogi o elaboratih posamez- nih gospodarskih organizacij, ki so jih predložile tarifnemu odboru, so se razdelile v skupine, da bi se delo olajšalo. Danes se je obravnavala zahteva gozdarske organizacije za znižanje vvoznih postavk za gozdarske proizvode, zlasti za kurivo. Sprejet je bil sklep, da se znižajo vozni tarife. Tarifni odbor bo svoj sklep formuliral iz vidika praktičnega efekta zahtevanih popustov z ozirom na splošne interese železniškega prometa. Po mestu, ki ga za- vzemata transport gozdarskih proizvodov v našem blagovnem železniškem prometu, bo tarifni odbor skušal iti gozdarski industriji na roko in bo po- stavke znižal, kolikor bo mogoče. Z ozirom na ob- sežno delo pa tarifni odbor tega dela do jutri ne bo mogel končati in ga bo v ponedeljek nadaljeval.

Jugosl.-bolgarska komisija v Sloveniji

Zagreb, 22. avg. p. Člani mešane jugoslovansko-bolgarske komisije, ki so te dni prepotovali celo Dalmacijo, so snoči prispeli na Sušak. Z brzo- vlakom so se peljali preko Zagreba na Bled, kjer ostanejo do ponedeljka. V ponedeljek se vrnejo v Ljubljano, v torek v Zagreb, kjer ostanejo en dan, nato pa se vrnejo v Belgrad.

Učiteljski pevski zbor napravi turnejo po Romuniji

Belgrad, 22. avg. m. Ob priliki kongresa UJU je predsednik Učiteljskega pevskega zho- ra iz Ljubljane g. Zupančič prišel v stik z ose- bem romunskega poslanstva in se z njim do- govoril o veliki turneji slovenskega Učiteljske- ga pevskega zhora po Romuniji. Določil se je termin in koncerti. Najprej se bo priredil kon- cert v prestolici, nato pa v vseh večjih krajih Romunije. Zagotovljeno je, da bo turneja iz- padla odlično. Prepričani smo, da bodo sloven- ski učitelji povsod v vsakem oziru uspehi.

Kobilice nad Zagrebom

Zagreb, 22. avgusta, p. Danes se je v Za- grebu pojavil velik oblak kobilice, ki je prišel v mesto. V velikem številu so kobilice leze v ka- varne in stanovanja, prišle so celo do tretjega nad- stropa ter prizadale velike nepravilnosti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 22. avgusta, p. Ministra dr. Šibenik in dr. Demetrovič bosta v ponedeljek prišla v Bel- grad. Za pot v Varšavo se jima bodo pridružili dr. Pilja, dr. Stojković in drugi člani delegacije.

Belgrad, 22. avg. AA. Danes je bila seja glavnega upravnega odbora Narodne banke, ki ji je predsedoval guverner Bajloni. Na seji so razpravljali o tekočih poslih, ki so bili na dnevnem redu.

Belgrad, 22. avg. AA. Švedska vlada je spre- jela sklep, da imenuje za častnega konzula v Za- grebu predsednika zagrebske trgovske obrtniške zbornice Milana Vrbaniča. Kraljevska vlada je Vrbaniču podelila eksekvaturu.

Dunajska vremenska napoved: Toplo vreme, krajevne nevihte.

Učinki Treviranusovih govorov

Glasovi o krizi v francoskem kabinetu — Brianda naj se izloči? — Zadnja rezerva — Poincare

Pariz, 22. avg. fr. »Le Crie de Paris«, satirični politični tednik, namigava med vrstami, da se pripravljajo v sestavi francoske vlade spremembe. Tudi iz tako zvane »parlamentarne literature« kot tukaj nazivljejo govore francoskih poslancev in ministrov in njih članke po dnevnem tisku, zveni neprikrita želja po vladni krizi. Desničarsko časopisje, na čelu »Action Française« in »Ami du Peuple« vodite smotren boj proti zunanjemu ministru Briandu, kateremu očitajo, da je tako dolgo nosil palmovo vejico za klobukom in sviral simfonijo o evropskem bratstvu, da je izzval Nemčijo, v katere imenu govori Treviranus, k brutalni zahtevi po odstranitvi versajškega miru. »Echo de Paris« in »Paris-Midi« istotako zahtevata demisijo Brianda iz razloga, da je demoliral vse, kar je mirna konferenca ustvarila solidnega, poleg tega pa še naprtil Franciji vseobčo sovraštvo v zahvalo za vso njeno popustljivost. Tudi kartelistični tisk ruje proti Briandu, čeravno ne v prvi vrsti zaradi njegove zunanje politike, ampak ker bi rad zasedel njegovo mesto. M. Herriot pa je priznal v članku, ki ga je napisal za »Depeche de Toulouse«, da se je v svojem prevelikem optimizmu glede Nemcev vendarle zmotil, ker sedaj vidi, da so koncesije apetit nemške sosedle le povečale.

Za jesensko zasedanje se napoveduje v poli-

tičnih krogih vladna kriza, ki je zelo mogoča, kajti desničarska stran sedanje Tardieujeve vladne večine bo najbrže hotela izreči Brianda nezaupnico. Tardieu pa se ni poskrbel, da najde na levi kompenzacijo. Parlamentarci ugibljejo, če morebiti Tardieu vendarle ne bo rajši žrtvoval Brianda, s katerim je že na londonski konferenci prišel v konflikt, ker je Briand predlagal, naj Francija sprejme angleški predlog o pomorski razorožitvi. Tudi v nemško-francoskem vprašanju se ne strinja Tardieu s svojim zunanjim ministrom. Tardieu sicer do sedaj še ni zavzel jasne stališča, kakor se še tudi ni izrazil — to mu Briand baje zelo zameri — o načrtu Panevrope. Iz cele serije govorov in člankov Poincareja, ki Briandovo zunanjo politiko vehementno napada, čes, da bo pacifistična idila trajala samo tako dolgo, da Nemci ne bodo oboženi, pa bi po mnenju vplivnih politikov sledilo, da je Tardieu, intimen prijatelj Poincarejev, v nesoglasju z zunanjim ministrom. Če bi torej Tardieu vrget samo Brianda, bi s tem morebiti rešil ministristvo s svojo dosedanje vladno večino.

Dejstvo, da sta poleg Brianda imenovana za delegate na zasedanje Društva narodov še ministra Flandin in Laval, za namestnike pa štirje drugi ministri, govori zelo v prilogu temu, da hoče Tardieu Brianda obdati z neke vrste gardedamami, da se

v pacifističnem navdušenju na obalah krasnega lemanskega jezera preveč ne spozabi.

Parlamentarci prorokujejo, da bi v tem slučaju Tardieu sam prevzel zunanje ministristvo, notranji portfelj bi pa predal svojemu dosedanemu vojnomu ministru Maginotu, ki je že v spominu po nazornem načinu, kako je znal uglasiti italijanski protifrancoski tisk s tem, da je predlagal 5 milijard frankov za povišanje vojnih izdatkov.

Treviranus bo pa brez dvoma smel biti ponosen, da je strmoglavil sedanje francoskega poslanika v Berlinu, de Margerie-ja, katerega dolžijo ne samo ženitbenih namer z berlinsko frizerko in parlimistkinjo, ampak tudi, da je s svojo nezmožnostjo povzročil retoriko nemških nacionalističnih ministrov. De Margerie prihodnje leto ne bo več poslanik v Berlinu.

Nekatere stranke se oglašajo, naj se zopet pozove Poincare na vladno, ampak mirnejši politiki so mnenja, naj ostane kot rezerva za najnujnejšo potrebo.

Pariz, 22. avg. as. Franklin Bouillon, voditelj socialistične in radikalne levice, je danes sporočil ministrskemu predsedniku Tardieuju, da bo takoj ob začetku prihodnjega zasedanja interpeliral vladno, kakšno stališče namerava zavzeti nasproti zadnjim dogodkom v Nemčiji.

Popolen polom egiptovskih nacionalistov

Aleksandria, 22. avg. ff. Revolucionarni pokret nacionalistične stranke ali tako zvanega »valda« proti kralju Fuadu, oziroma proti neparlamentarni vladni Sidki paše, se je razblinil v nič.

Valdistični voditelji, ki so prisegli, da bodo zmagali ali pa umrli na barikadi, so vrgli puško v koruzo. Armada in policija sta popolnoma obvladali položaj in ostali do zadnjega moža zvesti kralju. Zato zdaj kar dežujejo odlikovanja in napredovanja v armadi in pri policiji. Valdistični uradniki po ministrstvih, okrajnih načelnstvih in v diplomaciji se v masah odstranjajo.

Valdistična stranka sama ni poznala nobene poztvornosti in je poslala v boj samo temne elemente ulice, dočim je niti dijaštvo ni več podpiralo. Napovedani boj kot angleškega blaga se sploh ni niti začel izvajati, kakor se tudi ni posrečilo ljudstva pripraviti do neplačevanja davkov.

Valdisti so si največ škodovali po svoji dvoilni politiki napram Angliji. Dočim so množico hujskali proti angleškemu protektoratu, so naskrivaj iskali podpore angleške socialistične vlade v boju zoper neparlamentarni režim, kar je javnost takoj zapazila in obsodila.

Valdistični pokret se je popolnoma izjalovil in položaj Sidki paše je trdnjši kot prej. Kljub temu je pričakovati izpremembe v vladi, ki se bo po konsolidaciji gospodarstva, ki se radi suše in po njej povzročene krize bombažne produkcije nahaja v resnem stanju, lotila definitivnega razčiščenja odnosov z Anglijo, s katero je treba skleniti trajen sporazum.

Francoska bela knjiga

Pariz, 22. avgusta, as. Zunanje ministristvo je v komunikaciji sporočilo, da bo danes razposlalo belo knjigo onim vladam, katerim je bil poslan Briandov načrt. V beli knjigi se nahaja Briandova vprašalna pola in vsi odgovori s polnim besedilom v francoski prestavi. Briand je opustil prvotni namen, da bi sestavljal obširno skupno poročilo o odgovorih in bo poročal šele na zasedanju Društva narodov v Zenevi, za kar je dobil nalog na lanskem zasedanju. To njegovo poročilo bo razdelilo odgovore v posamezne kategorije. Najbrže bo njegovo poročilo vsebovalo tudi nekatere predloge za praktično olajšanje izvedbe načrta.

Grki proti makedonskemu

Atene, 22. avg. as. »Eleftron Vima« zahteva, da mora solijska vlada nemudoma zahtevati, da se bolgarski macedonski odbor radi okrepljenega delovanja v zadnjem času takoj razpusti, kar ogroža tudi konferenco balkanskih držav, ki je sklicana za mesec oktober v Atene. Tudi grški listi ostro obsojajo delovanje Makedonskemu. »Eleftron Vima« tudi pozivlje ministrskega predsednika Mihailopopulosa, naj zopet pozove bolgarsko vladno, naj vsa nerešena vprašanja predloži razsodišču.

Madžarska delegacija za Zenevo

Budimpešta, 22. avg. AA. Korbido poroča, da bo na čelu madžarske delegacije na septemberskem zasedanju Društva narodov v Zenevi spet grof Albert Apponyi.

Nemška delegacija pri čehoslov. manevrih?

Varšava, 22. avgusta, as. Poljski listi javljajo, da se bosta letošnjih čehoslovških jesenskih manevrov med drugimi častniki kot gosta udeležila tudi dva nemška častnika, in sicer neki štabni major in stotnik poizvedovalne službe. To je prvi primer, da je bila poslana nemška vojaška misija v eno izmed držav, ki so podpisale versajško mirovno pogodbo, ki ji prepoveduje, pošiljati v tuje države stalne ali začasne vojaške posebne misije. Listi smatrajo, da bodo zaveznike veselile videle v pošiljatelj nemških častnikov na čehoslovške manevre kršenje določb versajške mirovne pogodbe.

Letalske tekme v Varšavi

Varšava, 22. avg. AA. Snoči med 18 in 19 so prispeli na tukajšnje letališče člani rumunske in jugoslovanske ekipe, ki se udeležijo letalskega tekmovanja za pokal Male antante. Jugoslovanska letala so prispela v temle redu: 1. kapetan Novak z opazovalcem poročnikom Mandraševićem, 2. kapetan Rukić s poročnikom Nikicom, 3. kapetan Hubl s poročnikom Dolanskim, 4. kapetan Sinkić s kapetanom Lukaničevim, 5. kapetan Nikolić s poročnikom Popovićem in 6. narednik Pavelić s poročnikom Jovanovićem.

Drobne vesti

London, 22. avg. AA. Zdravniški bilten, ki so ga izdali zdravniki v gradcu Glamis prejšnjo noč, objavlja, da je yorška vojvodinja srečno porodila deklico. Porodnica kakor dete sta pri najboljšem zdravju. Vest o srečnem porodu je bila telegrafski sporočena angleškemu kralju in kraljici.

London, 22. avg. AA. Včeraj je umrl, star 81 let Sir Aston Webb, znamenit arhitekt in bivši predsednik kraljevske Akademije. Med njegovimi deli je omeniti novo pročelje buckinghamske palače, arhitektonsko okolico Viktorijinega spomenika in Albertov muzej.

Sahovski turnir

Liege, 22. avg. as. Uspeh tretjega kola šahovskega turnirja: Marshall je izgubil partijo proti Weeninku, kljub temu, da je imel v začetku boljšo pozicijo. Njemčević in Rubinstein sta napravila remis, ravno tako tudi Tartakower in Colle. Prekinjeni sta bili partiji Ahues—Sultankan in Przepiorka—Thomas. Stanje po tretjem kolu: Tartakower 2 in pol, Sultankan 2 (1), Njemčević 2, Ahues in Thomas 1 in pol (1), Colle in Rubinstein 1 in pol, Weenink 1, Przepiorka pol (1), Marshall pol, Sultankan Bejel 0.

Belgrajske resolucije UJU

Belgrad, 22. avg. m. Na dopoldanski seji UJU je bila sprejeta ta-le resolucija:

1. V splošnem pogledu naj vsak učitelj krajevine Jugoslavije z vsemi silami dela na tem, da se doseže duhovno, narodno in jugoslovansko pojmovanje.

2. Glede ljudskih šol se želi, da Združenje jugoslovanskega učiteljstva kot zakonit zastopnik in polnopraven zastopnik učiteljstva vedno sodeluje z državno prosvetno upravo in da ga ona mora smatrati kot takega in da se pri izdelovanju zakonskih načrtov, ki se tičejo ljudskih šol in ljudske prosvete, pri izdelavi uredb, pravilnikov, učnih načrtov in programov kakor tudi v drugih poslih splošnega šolskega značaja pozove na sodelovanje, da se reorganizira glavni prosvetni svet in da se pri tej priliki gleda na to, da bo učiteljstvo v njem primerno zastopano, da se takoj prične z odpiranjem in ustanavljanjem višjih ljudskih šol in da se čim prej uvede po ljudskošolskem zakonu urejeni fond za zgraditev ljudskošolskih poslopij za učiteljska stanovanja.

3. Glede učiteljstva in v interesu duševnega miru ter večje sposobnosti in delavnosti ljudskošolskega učiteljstva, je potrebno, da se strokovno znanje učiteljstva redno dopolnjuje s tečaji, ki jih bo z ozirom na potrebe otvarjalo ministristvo ali učiteljska društva, da se učitelji preskrbijo za starost, da se izpraznjena mesta pravočasno razglasajo, da se materialno stanje učiteljstva zboljša, da se uredijo nagrade, da se učiteljem zasigura stanarina, naj se nahajajo v kateremkoli poslu in četudi so upokojeni, da se učiteljem in ostalemu osebju v prosvetni službi da redna doklada z ozirom na kraj, v katerem se nahajajo, da se omoženim učiteljem, ki so poročeni z državnimi uradniki, da ista doklada, četudi so v istem mestu, kjer je njihov prog, da se upraviteljem šol, ki delajo tudi po oddelkih, pravilno odmeri doklada, da se vsak učiteljski kandidat čim prej imenuje za učitelja, da se ugodno reši vprašanje kontraktualnih učiteljev, da se učiteljem, ki zaradi vojne niso bili imenovani za učitelje ali so med vojno služili v kadru, ves ta čas prizna v učiteljsko službo in v napredovanje, da se obolelim učiteljem omogoči čim lažje in cenejše zdravljenje v kopališčih, bolnišnicah in rekondvalescentnih domovih, da se vrši nad obtoženimi učitelji isti disciplinarni postopek, kakor nasproti ostalim državnim uradnikom.

4. Glede učiteljskega združenja, da mora biti vsak učitelj član svojega združenja in da iskreno dela za cilje združenja. Želi se, da naj se posebno hrvatska učiteljska društva zedinijo s tem združenjem.

Prestave in napredovanja

Belgrad, 22. avg. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra pravde in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen za starešino sreskega sodišča v Mariburgu Janko Čerček, sodnik pri sreskem sodišču v Metliki v 1/V.

Belgrad, 22. avg. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra pravde in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta sta postavljena za sodnika pri viš. dež. sodišču v Ljubljani v isti skupini in kategoriji Peter Keršič in dr. Anton Stupica, sodnika okrajnega sodišča v 1/III v Ljubljani.

Belgrad, 22. avg. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje so postavljeni za zdravstvenega pripravnika pri načelniku sreza dravogradskega v dravski banovini s sedežem v Prevalju v 1/9 dr. Davorin Flis, zdravnik, za arhivskega uradnika državne protezne delavnice v Ljubljani v 3/III Josip Simončič, arhivski uradnik bivšega invalid. doma v Ljubljani, po potrebi službe.

Belgrad, 22. avg. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra pravde in na podlagi odredb § 1. zakona o izmeni predpisov, ki se nanašajo na plačo in ostale dohodke osebja pravosodne stroke z dne 13. julija 1929, so povišani: v 1/4a dr. Josip Štular, starešina sreskega sodišča v 1/4 v Radovljici; v 1/4 Franjo Brček, sodnik okrajnega sodišča v 1/5 v Celju in Gilbert Župančič, sodnik okrajnega sodišča v 1/5 na Brdu, in Ivan Tratnik, sodnik okrajnega sodišča v 1/5 v Laškem; v 1/5 sodniki sreskega sodišča v 1/6: Pavel Penša v Starem gradu, Franjo Slabe v Mariburgu, Karel Potrato v Vranskem in Stanko Švajger v Gornji Radgoni.

Letalske nesreče

Praga, 22. avg. AA. V bližini Jihlave je strmoglavilo na zemljo največje čehoslovško potniško letalo, ki je plulo proti Dunaju. Katastrofa je zahtevala 12 smrtnih žrtev, en potnik pa je bil ranjen. Kakor poročajo, se je pilot branil odleteti s 13 ljudmi, toda nadzornik praškega letališča je to zahteval.

Velika nesoglasja

na zborovanju UJU

Radi volitev nove uprave prišlo do živahnih nemirov

Belgrad, 22. avg. m. Dočim je ves čas kongresa vladalo zelo pristržno razmerje in je tudi vse delo potekalo v najlepši slogi, se je ob zaključku kongresa nocoj pojavil velik spor radi volitve nove uprave. Skupna seja je bila tako burna, da je mestoma morala biti večkrat prekinjena in še ob času, ko to poročamo, ni končana.

Na dopoldanski seji so bila prečitana razna poročila, predvsem poročila odbora za izdelavo pravil. Najvažnejše vprašanje, o katerem je ta odbor razpravljaj, je vprašanje razdelitve na sekcije. O tem smo že poročali. V odboru je bil sprejet kompromisni predlog zastopnikov ljubljanskega poverjenstva gg. Škulja in Šestana, da naj se to prepusti okrajnim društvom. Če bi se v eni bano-vini dve tretjini okrajnih društev izreklo za to, da se ustanovi sekcija, potem se bo ustanovila. Sicer je prevladovala želja, da naj ostane sedanja razdelitev na pet sekcij.

V debati, ki se je nato razvila, so od Slovencev govorili gg. Škulj, Šestan in Dimnik ter je bil ta predlog sekcije končno sprejet po zelo dolgotrajni debati. Nato je bilo podano poročilo finančnega odseka, račun in obračun.

Opoldne je mestna občina priredila učiteljem in učiteljicam banket v hotelu »Imperial«. Ob treh popoldne se je debata nadaljevala v sekcijah. Na predlog predsednika Petroviča je bil izvoljen posebni odbor za kandidatno listo, v kateri sta od Slovencev gg. Dimnik in Škulj, Odbor je sicer soglasno sprejel, da naj ostane stari odbor do sprejetja novih pravil oziroma potrditve pravil. Ko pa je to vprašanje prišlo pred plenum, se je razvila zelo dolgo trajna debata in je zavladala težka atmosfera.

Večina sekcij je bila proti temu, da bi kongres sploh volil novo upravo, češ, da bi to bilo nezakonito, ker se pravila niso potrdila. V imenu ljublj. sekcije je g. Škulj izjavil, da sicer sprejemo nove volitve, vendar pravi, da so slovenski učitelji dobili vtis, da tukaj ne gre za to, da bi se dobila dobra pravila in tudi odbor upravnih odbor, marveč da je vsa borba osebnega značaja. Posamezni govorniki, ki so nato govorili, so prehajali celo v osebne napade.

Predsednik Petrovič je skušal pomirljivo vplivati, vendar se mu to ni posrečilo. Vedno so se čuli kliči: »Podajte ostavko!« Na kongresu je zavladala težka atmosfera. Predsednik je komaj uspel s svojim predlogom, da se dvorana izprazni in da se dopusti vstop samo delegatom. Po daljšem odmoru se je to tudi zgodilo in v dvorano so prišli samo delegati, ostali pa so se podali na galerijo, od koder so neprestano delali nemir in z raznimi medklji motili potek kongresa.

Prvi je dobil besedo v imenu slovenske sekcije g. Šestan iz Ptuja, ki je izjavil v imenu ljubljanske sekcije, da smatra, da volitve v taki atmosferi ne bi dale dobrega rezultata in je zato nasproten novim volitvam. V imenu zagrebske

sekcije je podal izjavo g. Krajačić, ki je izjavil, da se hrvatski učitelji vzdržijo vsakega glasovanja. V dvorani je nastal nemir, nakar je g. Krajačić ponovno izjavil, da svoje izjave ni dal v svojem imenu, nego v imenu zagrebskega poverjenstva. Zato se bodo glasovanja vzdržali in smatrajo vsako volitev za nezakonito. V imenu splitskega poverjenstva je izjavil g. Grego, da se popolnoma strinja s Krajačićevimi izjavami. V imenu ljubljanske sekcije je dal slično izjavo g. Škulj.

Po daljšem odmoru, v katerem so padali najrazličnejši medklji, je nastal velik nemir. Besedo je dobil v imenu belgrajske sekcije g. Popović, ki je izjavil, da bi bilo v interesu stvari same, da se volitve ne vršijo. Proti temu pa je nastopil zastopnik sarajevske sekcije g. Matijević, ki je zahteval volitve. V dvorani je nastal velik nemir. Govorniki stopajo na klopi in govorijo drug proti drugemu. Nastal je popolu nered. Radi tega je predsednik izjavil, da mu nalaga dolžnost, da o tem obvesti upravne oblasti in pozove komisarija. Po njegovem mnenju so volitve nemogoče, ker se je večina sekcij izjavila za abstinenco.

Po tej izjavi je nastal nepopisen hrup in nemir. Predsednik je zapustil svoje mesto, ki ga je po daljšem času zavzel podpredsednik g. Vujanac, ki se mu pa dalj časa ni posrečilo pomiriti razburjene duhove.

Kljub odločnim izjavam zastopnikov ljubljanske, zagrebske in splitske sekcije, da se ne bodo udeležili volitev novega odbora, ker smatrajo, da je taka volitev nepotrebna in neumestna, dokler upravne oblasti ne priznajo novih pravil, se je preslo na glasovanje. Zastopnik belgrajske sekcije g. Popović je predložil listo. Zastopniki in vsi člani delegacij ljubljanske, zagrebske in splitske sekcije so zapustili dvorano. Kljub temu je prišlo do glasovanja ter je bila z glasovi večine članov belgrajske in sarajevske sekcije sprejeta po g. Popoviću predložena lista. Lista je popolnoma nova. Od Slovencev so na tej listi kandidirali g. Flereta, ki pa je izjavil, da izvolitve ne sprejme, ker se slovenski učitelji niso udeležili volitev. V krogih učiteljev se tak zaključek kongresa precej obsoja, vendar pa je splošno mnenje, da ne bo vplival na delovanje UJU niti na njegov razvoj. Današnja izvolitev je samo začasnega pomena, ker je jasno, da bo takoj po potrditvi pravil morala biti sklicana nova izredna glavna skupščina, na kateri bo prišlo na podlagi novih pravil do končne volitve definitivnega glavnega odbora. Slovenski učitelji so se danes zvečer odpeljali v Ljubljano.

Bančni kraki v Italiji

Milan, 22. avg. as. Banka San Giorgio v Milanu s 17 podružnicami in s kapitalom 5 milijonov lir je danes zaprla svoje prostore in prosila za sodno poravnavo. Banka je imela nad 30 milijonov lir depozitov ter je v zadnjih letih vedno izplačevala osem odstotno dividendno.

Umrl nam je nepričakovano naš ljubi

Dušan

Pogreb bo v nedeljo ob 5 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice.

Družina univ. profesorja dr. Vebra.